

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI INFERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tal-15 ta' Gunju, 2010

Avviz Numru. 20/2005

Rita armla ta' George Bugeja
F'isimha proprju u bħala mandatarja
Tal-imsefrin uliedha,
Grace mart Charlie Vella, u
Ta' Frank Bugeja;
Jolene xebba Bugeja
U George Bugeja.

VS

Victor Hili għan-nom u
bħala rappreżentant tal-kumpanija
Victor Hili & Sons Limited.

Il-Qorti,

Rat l-Avviż ta' l-atturi fejn talbu lill-konvenut nomine jgħid għaliex m'għandux jiġi kkundannat minn din il-Qorti sabiex iħallashom is-somma ta' tlett elef lira (Lm3000) bħala senserija dovuti lill-mejjet George Bugeja (Dokument "A"),

li kien jiġi r-raġel tal-attriċi Rita Bugeja u missier l-atturi l-oħra, liema ammont ta' flus huwa lilhom dovut bħala senserija dwar il-bejgħ tal-fond bin-numru tnejn (2) fi Triq ix-Xatt, Mgarr, Għajnsielem, Għawdex, liema bejgħ kien sar in forza ta' kuntratt tal-11 ta' Novembru, 2003, (atti Nutar Michael Refalo – Dokument "B") u liema ammont ta' tlett elef lira (LM3000) inti nomine kont obligajt ruġek li tħallas bl-iffirmar tal-obbligazzjoni datata tnejn (2) ta' Novembru 2003 (Dokument C), liema ammont ta' tlett elef lira (LM3000) kellhom jitħallsu sal-aħħar ta' Novembru 2003 u liema smmont inti nomine bqajt ma ħallastx nonostanti li ppromettejt diversi drabi li se tħallas.

Bl-ispejjeż, kompriżi dawk tal-ittra bonarja tal-ewwel (1) ta' Mejju 2004 u bl-ingunzjoni tal-istess konvenut nomine għas-subizzjoni li għaliha minn issa huma mħarrka.

Bl-imgħaxijiet ta' tmienja fil-mija (8%) fis-sena mid-data tat-tletin (30) ta' Novembru 2003, f'liema data kellu jitħallas dan l-ammont.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut nomine li eċċepixxa illi:

1. Illi l-ħlas f'senserija pretiż mill-atturi huwa eċċessiv u aktar mid-dritt li tagħti l-liġi taħt l-artikolu 1362 tal-Kap. 16;
2. Illi l-ammont li seta' kellhom dritt l-atturi li jitolbu fi ħlas ta' senserija huwa ta' wieħed fil-mija (1%) u mhux ta' ħamsa fil-mija (5%) fuq il-prezz tal-bejgħ;
3. Illi stante li l-ammont li jista' hemm dritt għalih bil-liġi huwa ta' sitt mitt lira maltin (LM600), hemm għalhekk ukoll l-inkompetenza ta' din il-Qorti *rationae valoris*;
4. Illi bla preġudizzju għall-premess, il-ħlas ta' sitt mitt lira maltin (LM600) kien ġie paċut ma' parti minn somma akbar li l-mejjet George Bugeja kellu jagħti lis-soċjeta' konvenuta f'bejgħ ta' 165 pellets tal-injam;

Kopja Informali ta' Sentenza

5. Illi għalhekk m'huwa dovut ebda ħlas lill-atturi u t-talba tagħhom għandha tiġi miċħuda bl-ispejjeż kontra tagħhom;

6. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża, inklużi l-verbali tax-xhieda mismugħa u d-dokumenti esebiti.

Rat il-verbal tagħha tat-23 ta' Frar 2010 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-attriċi, bħala kompartecipi fil-komunjoni ta' l-akkwisti li kellha mal-mejjet żewġha George Bugeja, u uliedu bħala eredi tiegħu qed jitolbu mingħand il-konvenut nomine s-senserija li kienet giet imwegħda lill-istess George Bugeja in konnessjoni mal-bejgħ ta' garage fl-Imgarr, Għawdex. Mhux kontestat illi l-imsemmi George Bugeja kien għamilha ta' sensar f'dan il-bejgħ u kien fil-fatt wassal lill-partijiet għall-kuntratt finali (ara kopja relattiva a fol. 4-5 tal-proċess).

Il-konvenut nomine qed jikkontesta t-talba prinċipalment għal żewġ raġunijiet, u cioè' għax:

(i) it-talba hija esagerata, għax l-ammont pretiż jissupera sew dak kontemplat mil-liġi fir-rigward ta' senserija; u

(ii) irid ikun hemm tpaċija peress illi huwa allegatament kien bieġħ numru ta' *pellets* lill-istess George Bugeja, li baqa' qatt ma tħallas tagħhom.

L-artikolu 1362 tal-Kap. 16 jistipula illi:

"Jekk ma jkunx hemm ftehim, is-senserija hi tal-wieħed fil-mija, meta l-bejgħ hu ta' hwejjeġ mobbli, u ta' tnejn fil-mija, meta l-bejgħ hu ta' immobbli."

Fil-każ in eżami jirriżulta mill-iskrittura Dok. RB 1 (a fol. 25 tal-proċess) illi l-konvenut intrabat illi jhallas lil George Bugeja permezz ta' bintu Jolene, is-somma ta' tlett elef lira maltija (Lm3000) in konnessjoni mal-bejgħ ta' dan il-garage. Il-ħlas kellu jsir fl-aħħar ta' Novembru 2003, malli l-konvenut jirċievi l-flus tal-bejgħ. Il-konvent fid-depożizzjoni tiegħu ċaħad illi l-firma fuq dik l-iskrittura kienet tiegħu, imma qatt ma talab li jiġi nominat xi espert kaligrafiku biex jivverika jekk din il-firma kienitx verament falza. Terġa' l-ispjegazzjoni mogħtija kemm mill-attriċi Rita Bugeja, kif ukoll mill-imsemmija Jolene Bugeja, taċ-ċirkostanzi kif u meta saret l-istess skrittura, ma jhallu ebda dubbju f'moħħ il-ġudikant illi huma kienu tassew qed jixhdu l-verita'.

Il-kumpratur fuq dak il-kuntratt ta' bejgħ, Carmelo Saliba, ukoll ikkonferma li kienet dovuta din is-senserija lil George Bugeja (ara affidavit tiegħu Dok. A a fol. 14).

Infatti rriżulta illi ftit wara li George Bugeja kien wettaq din is-senserija, huwa marad b'mod terminali u ħtieglu jsiefer għall-kura. Sadanittant il-konvenut dejjem kien iwiegħed li ser jagħmel il-ħlas dovut. X'hin pero' Goegre Bugeja wasal proprju fl-aħħar ta' ħajtu, u ried jaċċerta ruħu li l-familja tiegħu titħallas dak li kien għadu dovut mill-konvenut, bagħat lil bintu Jolene għand l-istess konvenut bi skrittura fejn kien hemm ġia mniżżla d-dettalji dwar il-kuntratt ta' bejgħ in kwistjoni, u l-konvenut aċċetta li jhallas is-somma mitluba, kif tixhed il-firma tiegħu fuq l-istess skrittura Dok. RB 1 "*fl-aħħar ta' Novembru 2003.*" Terġa' mill-intestatura ta' din l-iskrittura, jirriżulta wkoll illi Victor Hili kien qed jintrabat f'isem is-soċjeta' "Victor Hili and Sons Limited," proprju l-konvenuta f'din il-kawża. In vista ta' dan il-ftehim allura kellha tapplika r-rata miftehma għas-senserija dovuta, u mhux dik indikata fl-artikolu tal-liġi hawn fuq ċitat.

Dwar l-allegazzjoni tal-ħlas dovut minn George Bugeja għal xi *pellets* li l-konvenut jgħid li kien bieghlu u baqa' ma tħallasx tagħhom, apparti l-fatt illi din l-allegazzjoni baqgħet qatt ma ġiet ippruvata bl-ebda mod, żgur mhux il-każ hawnhekk li tista' tapplika xi tpaċija, billi dan mhux

Kopja Informali ta' Sentenza

dejn likwidat, u wisq inqas intqal jekk dan kienx dovut lis-soċjeta' konventa jew lil Victor Hili personalment. Lanqas almenu ma saret kontro-talba dwar l-istess pretensjoni, fejn il-Qorti setgħet allura tidhol fil-mertu tal-pretensjoni u jekk tirriżulta tkun imbagħad f'pożizzjoni li tnaqqas l-ammont likwidat minn dak dovut lill-atturi.

Għaldaqstant, billi l-eċċezzjonijiet tal-konvenut nomine ma ġewx ġustifikati, m'għandu jibqa' ebda raġuni għaliex it-talba attriċi m'għandhiex tintlaqa'.

Għal dawn il-motivi tiddeċidi l-kawża billi, filwaqt illi tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut nomine, tilqa' t-talba attriċi, u tikkundanna lill-istess konvenut nomine sabiex iħallas lill-atturi s-somma ta' tlett elef lira maltija (Lm3000) ekwivalenti illum għal sitt elef disa' mija u disgħin euro (EUR 6990), dovuti bħala senserija fuq il-bejgħ tal-fond bin-numru tnejn (2) fi Triq ix-Xatt, l-Imgarr, Għawdex, li kien sar in forza ta' kuntratt indikat fl-Avviż.

Bl-ispejjeż, inkluzi dawk ta' l-ittra bonarja ta' l-1 ta' Mejju 2004, u bl-imgħaxijiet bir-rata ta' tmienja fil-mija (8%) b'effett mit-tletin (30) ta' Novembru elfejn u tlieta (2003), kontra l-konvenut nomine.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----